

nedeljski

Primorski dnevnik

Leto XV. - št. 22 (4176)

TRST, nedelja 25. januarja 1959

Cena 30 hr

«Comando» OF, kmet in sodnik

(Ob procesu proti «Beneški četi»)

Ali je končno sodnik le dojel, kaj se je dejansko dogajalo v teh krajih, v onih dneh, ko so bili vsi paragrafi na tleh, ko se je zrušil svet nasilja in je novo nasilje spravilo ljudi v novo stisko, iz katere so si sami pomagali, kakor so vedeli in znali - brez tarnanja in solza, možato s puško v roki, za boljše, pravičnejše in človeka dostojo novo življenje?

In vendar temu ni takto. Zdi se, da se je tu čas ustavil, in tudi stenska ura, ki visi nad vhodnimi vrati porotne dvorane, stoji in kaže že mesec - morda celo leta - vedno isto negibno uro: uro mrtvega paragrafa!

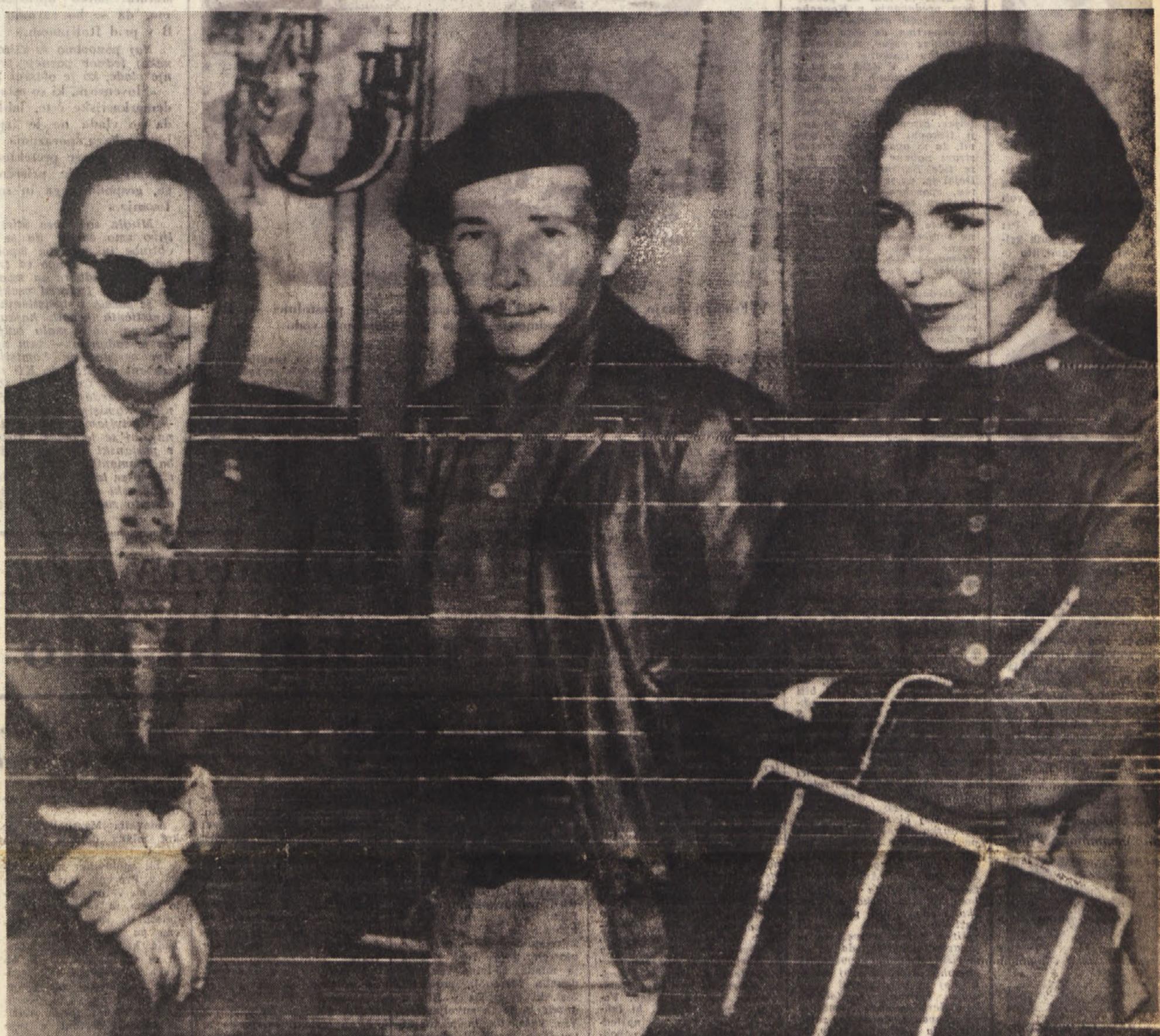
Nesreča pa je v tem, da ta paragraf govorji sicer tistim, nezivljenjskim glasom, a vendarne se dovolj glasno, da ga obtoženci morejo slišati, kljub temu, da jim je tuj in nerazumljiv.

To dramatično nasprotuje med paragrafom in živim življenjem, je zlasti izbruhnilo, ko se je pred sedmico znašel preprost kmečki človek Lojze Bordon. Iz njegovih ust je v nepriznato poroton dvorave vdrl val svežega zraka, ki je tako nesporno dehtel po beneški zemlji in njihovih ljudeh, da so se v dvoranah vsi zganili. In čim bolj nervozno mu je sodnik postavljala vprašanja: Ali ste podpirali jugoslovanske aneksionistične težnje?

Tem manj se je Bordon zanimal, kaj je hotel in sam on tem, da je njegova rojaka, ki jih je živil fašistični skorenj. Za drugo ne ve in nikakor ne more razumeti, kaj sodnik od njega zahteva. Ker se mu je zdelo, da bi sodnik rad vedel, ce je bil in delal proti Italiji, je preprosto odgovoril, da je z domaćini govoril v teh krajih, v onih dneh, ko so bili vsi paragrafi na tleh, ko se je zrušil svet nasilja in je novo nasilje spravilo ljudi v novo stisko, iz katere so si sami pomagali, kakor so vedeli in znali - brez tarnanja in solza, možato s puško v roki, za boljše, pravičnejše in človeka dostojo novo življenje?

Paragraf je odnehal. Ali se je zgodil čudež? Ali je končno dojel, kaj se je dejansko dogajalo v teh krajih, v onih dneh, ko so bili vsi paragrafi na tleh, ko se je zrušil svet nasilja in je novo nasilje spravilo ljudi v novo stisko, iz katere so si sami pomagali, kakor so vedeli in znali - brez tarnanja in solza, možato s puško v roki, za boljše, pravičnejše in človeka dostojo novo življenje?

Morda.
DUSAN HREŠČAK

Raul Castro, brat voditelja kubanske revolucionarne vojske, skupno s predsednikom republike Urrutio in zaročenko Vilmo Espin. Fidel Castro je za primer svoje smrti imenoval za svojega naslednika brata Raula. Vilma Espin je bila pogumna partizanska borka med borbo proti diktatorju Batisti.

Sedaj sta Raul in Vilma sporocila, da se mislita poročiti 26. t.m.

Mikojan: Kljub hladni vojni je ozračje ugodno za ukrepe, ki bi prispevali k okrepitvi miru

Poudaril je tudi potrebo pogajanj med Vzhodom in Zahodom o Berlinu - Sovjetska vlada ocenjuje razgovore v ZDA kot prispevek k nadaljnemu mednarodnemu pomirjenju

MOSKVA, 24. — Na svoji tiskovni konferenci v Moskvi je Mikojan izjavil, da je mednarodno ozračje ugodno za pobude, ki naj zagotovijo mir, kljub hladni vojni in kljub temu, da obstajajo v ZDA številni prednosti proti Sovjetski zvezzi. Poudaril je tudi potrebo pogajanj med Vzhodom in Zahodom.

«Američani, s katerimi

so se razgovarjali, je izjavil Mikojan, so nas pozdravili z veliko naklonjenostjo in so izrekli najboljša voščila za sovjetsko ljudstvo. Imeli smo zelo zanimive razgovore s predstavniki ameriškega ljudstva: delavci, studenti, poslovni ljudi in politiki. Seveda razumemo, da pametno stališče, ki so ga pokazali nekateri ameriški poslovni ljudje, ne moremo resiti vprašanja trgovinske izmenjave med našima državama. Mnogo bo odvisno od tega, kaj se bo to stališče odražalo v politiki Washingtonske vlade. Toda mnene ameriških politikov se ni že spremenovali, v praktične ukrepe washingtonske vlade, ki vzvzemajo kakor v preteklosti stališče, ki ne upošteva sedanjega dejanskega stanja.

Mikojan je nadaljeval: »Med proučevanjem teh vprašanj se je pokazal ameriški odpor, in ni bilo mogoče opaziti nobene želje, da bi krenili na pot, ki vodi do sporazuma o navajenih mednarodnih vprašanjih. SZ je seveda poudaril, da nemoralnost takega položaja, v katerem je Sovjetska zveza postavila predloga, je dolga našim predstavnikom potovanju tudi o možnosti izboljšanja odnosov med SZ in ZDA, o sovjetskih predlogih za Berlin in Nemčijo ter o tehničnem napredku v SZ.«

Mikojan je zatem omenil, da je Hrusčev s svojim pisom, ki ga je posjal 2. junija 1958 Eisenhowerju, predlagal povečanje trgovinske izmenjave med ZDA in SZ kot korak, ki naj pripomore k medsebojnemu zaupanju. Omenil je, da se je o tem razgovarjal tudi s podpredsednikom Nixonom, z Dullesom in z raznim ameriškim politiki, »ta izmenjava pogledov je bila koristna, je dodal Mikojan. Tudi ameriški politiki so se izrekli za izboljšanje odno-

loge, ne da bi dala kak potižen prispevek.

Mikojan je izjavil, da je takoj poročal svoji vladni o izidu svojega potovanja. S tem v zvezi je dodal: »lahko redem, da je vladu v celoti odobrila moje delovanje med bivanjem v ZDA. Mnenja je, da so rezultati tega potovanja nekaj, kar bi lahko privedlo do nadaljnje popustitve mednarodne napetosti in do izboljšanja sovjetsko - ameriških odnosov. Naša vlada je zadovoljna nad pozornostjo, ki jo so jo da nas pokazali predstavniki Eisenhowerja, razen v ZDA.«

Mikojan je nadaljeval: »

Med proučevanjem teh vprašanj se je pokazal ameriški odpor, in ni bilo mogoče opaziti nobene želje, da bi krenili na pot, ki vodi do sporazuma o navajenih mednarodnih vprašanjih. SZ je seveda poudaril, da nemoralnost takega položaja, v katerem je Sovjetska zveza postavila predloga,

mat, vi imate rajši grožnje.

Skupaj sem razpršiti ta vtip, ker na naši strani ni noben grožnji niti ultimata. Nocemo prednosti v Berlinu in tudi nočemo skroviti interesom zahodnih držav. Hocemo končno okupacijskega režima. Nocemo, da v Evropi ostane žarišče vojne. Hocemo, da imajo vse države dostop do zahodnega Berlina, in želimo, da to jamčimo vse velike države: gre za najbolj mirljubne države, ki so mogocene.

Zatem je Mikojan izjavil, da je sovjetska vlada po poteku šestmesečnega roka, ki ga je določila v zvezi z Berlinom, odločena izročiti svojo oblast v vzhodnem Berlinu vzhodnonemški republiki. Hocemo končno okupacijskega režima. Nocemo, da se v tem času ne bo skupno nič začelo.«

Toda, je dodal, bistvo naših predlogov ni vprašanje casa, pač pa začetek pogajanja za dejanskim načinom, da se resi nemško v berlinskem vprašanju in če bodo zahodne države po kazale dobro voljo, se razume, da bo vedno mogoče podaljšati pogajanje za nekaj dni, nekaj tednov in v primeru potrebe za nekaj mesecev.

Na vprašanje, ali so ZDA naklonjene nemški konfederaciji, je Mikojan odgovoril: »Sovjetska vesoljska raketa potrebuje našo moč in še bolj dokazati potrebe pogajanj. Mi nocemo uporabljati naše sile za vojno, pač pa samo za okrepitev miru.«

Na vprašanje, ali so po njegovem mnenju odnos med Zadnjino Nemčijo in SZ poslabšali kot rezultat nje-

itev, zaslubi upoštevanje; ne da bi bila prav jasna, je ta izjava vendarle zanimiva.

Na vprašanje, ali je kaj novega, kar se tiče sklenitve mirovne pogodbe z Nemčijo, kolikor se je o tem razgovarjal v ZDA, je Mikojan negativno odgovoril. Omenil je, da zahodne države niso še odgovorile na sovjetske predloge.

Na vprašanje, ali bodo v prihodnjih mesecih sklicali konferenco najvišjih, je Mikojan odgovoril: »Ufocete vedeti več, kakor vem ja-

sem.«

O sovjetsko-ameriški trgovini je Mikojan izjavil, da se njen razvoj ne more resno upoštevati, Že ne bodo prej odstranjene sedanje ovire. Pripomnil je, da so se številni ameriški poslovni ljudje izrekli za povečanje trgovine, zdoda se da zdi se, da pravljajo na takoj možnost. Vendari pa bo ta trenutek nedvomno prisel.

Na vprašanje, ali je sovjetska vesoljska raketa vnesla nov element v mednarodno ozračje, je Mikojan odgovoril: »Sovjetska vesoljska raketa potrebuje našo moč in še bolj dokazati potrebe pogajanj. Mi nocemo uporabljati naše sile za vojno, pač pa samo za okrepitev miru.«

Na vprašanje, ali so po njegovem mnenju odnos med Zadnjino Nemčijo in SZ poslabšali kot rezultat nje-

(Nadaljevanje na 8. strani)

JAROSLAV HAŠEK

Dedičina po Frančišku Šafranku

Zapuščina po Frančišku Šafranku je znašala po uradni ugotovitvi sedem avstrijskih vinarjev. Vec po tem dobrem moži ni ostalo. Najhujše pa je bilo pri vsem tem, to, da ni bilo nikogar, ki bi se bil za to dedičino potegoval. In tako je bila država pristiljena, da je moralna vseh sedem vinarjev spraviti v deposit. Kakor hitro se je torej država za to zadevo zavrnula, so začeli uradi pozivedati po dedičih. In poizvedovali so vestno in prizadevno.

Najprej je bil imenovan upravnik zapuščine po Frančišku Šafranku; ta je uradno izdal dobro stiliziran razglas, ki so ga prisneli za običajno pristojbino raznih casnik.

Dne 17. junija je v slosnici bolničnici umrl 67-letni pečarski pomočnik Frančišek Šafranek, po svojih podatkih samski. Vsi, ki imajo pravico do dedičine, najej se javijo pri podpisanim okrnjem sodišču.

Upravnik zapuščine, govor Kamejka, je torej zel zadevo energično v roke in se potrudil, da bi naselj srodrodne rajne Frančiška Šafranka — z vso natancostjo, ki je bila lastna avstrijskemu uradom.

Gospod Kamejka je bil sodni oficjal; marsik je že doživel, a se nikoli ga ni dolečela čast, da bi bil upravnik zapuščine, šele z dejstvju v primeru Frančiška Šafranca.

«Storil bom, kar bo mogoče,» si je mislil, «samo vrag bi mogel prepričati, da bi jaz tega ne razčustil.» Medtem ko je gospod Kamejka neutralitivno delal, je zapuščina sedmični vinarjev mirno pocivala v državnem depositu in okrog nje je hodil sem in tja vojak z nabito puško.

Gospod Kamejka je bil len v kratek čas se je lahko povzvani, da je objavil že okrog petdeset operasij v praskih in podezeljskih casnikih, kar je veljalo zapuščinskih uradov. Dne 20. junija je bil Kamejka v pisarni Smid, ki je imel polne roke dela s pisanjem pismem vsem mogocim Šafrankom, ki so jih pozvali k sodišču. Samo v Pragi je bilo osminpetdeset Šafrankov. Takšnim materialom se je že daleč delati in kar vselelo je bilo, pasti se na mukah teh revezev, ki so jih gonili k sodišču ter jih strogo in temeljito zasiljevali.

Pa tudi najezdi se je temi Šafranki! Nekatere bili treba celo prineseti k sodišču, takoj na primer Alojza, Benona, Arturja, Viljemja, Karla in Antona Šafranka, pa Flomeno Šafrankovo (ta baba je strasno jokala in tulila, ko sta prisla ponjo ob šestih zjutraj dva straznika). Dva Šafranka, Mihha in Bogoslava, sta prisla zaradi tega ob eksistenco, kajti stražnika sta prisla ponju v delavnico in njun delodajalec jima je to hudo zameril.

Seveda vse to ni bilo važno, saj je bila treba praviti zadostiti.

Potem je odkril gospod

Kamejka dvajset Šafrankov v Plazu, po adresariju mesta Plazu. V Klatovih je nastel deset.

Zdaj je zacetel gospod Kamejka, govoriti: «V Visokem Mitu ni nobenega Šafranka! In nekega dne je prisel zmagoslavno domov in rekel ženi: »V Budimpešti je osem Šafrankov!«

Dal jih je zasliti pri tamkajšnjih sodiščih.

V enem letu se je poslužilo pri okrajnem sodišču število uradnih spisov za 629 in treba je biti napraviti za črko »S« novo registraturo ter predeliti še enega pisarja.

«Ne smemo zgubiti niti trenutka,» je pravil svetnik podpredstojnik. »Zdaj se nemojmo na Brno, potem pa na Olomuc, potem pa na Ljubljano. Vzamemo okrožna sodišča drugo za drugim, nato pa delodajalec Slezijo. Da, gospodje, s sodnim aparatom se dā neverjetno vesče dosegci.» In zopet so črke »S« v registraturi pomnožile, za 566 spisov.

Nekega dne je pravil govor: »Zdaj pojedemo na Durža. Prostili bomo politico pomoci. Ne smemo za-

moditi niti trenutka. Brzavati moramo, ali ni tam kakega Šafranka.»

In res je dunajska policija poslala tukajšnjemu okrajnemu sodišču enega Šafranka, enega Schafrauka in enega Šafrauna. Nakajče je hotelo, da so bili vši ugledni trgovci, ki so se strasno cudili, da so jih ponosni arretirali in drugo jutri odpeljali v Prago. Sicer pa je ta dogodek znanih interpelacij postancev v parlamentu.

Gospod Kamejka je kar žarel. »Vse gre popolnoma gladko,» se je hvatal, »boste videli, da bo izselil dedica po Frančišku Šafranku. Zdaj se obrnemo za pomoc še na konzulat.«

In zopet se je nabralo 172 novih spisov. Konzulati so se prav tako odlocnoma zavzeli za zadevo.

V Nemčiji so našli 314 Šafrankov, v Franciji dva, v Angliji devet, v Rusiji trinajst (ki so jih ugotovili in odpeljali v Sibirijo), v Turčiji so izselili enega Šafranka dejata. V Španiji niso našli nobenega, zato pa v Ameriki osemdeset.

Iz Avstralije ni bilo odgovora, iz Pekinga pa negativno, toda iz Tokia je prislo navdušeno pismo, da tam ni nikogar tega imena.

»Gospode,« je veselo rekjal gospod Kamejka vodjim podrejenim uradnikom, »vse se začenja jasno. Boste videli, da bo v dveh letih izseliti dedica, ne smemo pa do tdelj na zadevo pozabljati. Znova je treba pisati sodiščem, pozivedati, iškati in si ne privoščiti oddih. Izdatki in stroški znašajo doseg, samo enajst tisoč kron, kar je malenkost v primeri za važnost tega pravnega postopka.«

In poizvedovalo se je naprej, dokler ni prišel nekajne gospod Kamejka v pisarno in rekel pisarju Smidu: »Prosim, napisite z menoj protokol glede dedičine po Frančišku Šafranku. Nikar se ne smejete, prosim, nisem znotrel, gospodje. Bodite tako prijazni in me vprašajte po običajnih formalnostih. Vaš?« Odgovarjam: Jan Kamejka. Ste bili morda kako v sorodu z rajnkin Frančiškom Šafrankom? Odgovarjam, gospodje: Sem bil... Vidim, kako ste razburjeni. Da, gospodje, slednjem smo se dokopali do cilja. Moja mati se je pred poroko imenovala Šafranek. Včera sem prepledal naše rodbinske spise. Imela je brata Frančiška Šafranka, pristojnega v Ounjeticu. Ta brat je bil veliko mlajši od nje, izven pečar in je istoveten z umrlim Frančiškom Šafrankom, zapuščnikom dedičine. Priglašam se k tej dedičini in prosim, da napisite z menoj protokol.«

In poizvedovalo se je naprej, dokler ni prišel nekajne gospod Kamejka v pisarno in rekel pisarju Smidu: »Prosim, napisite z menoj protokol glede dedičine po Frančišku Šafranku. Nikar se ne smejete, prosim, nisem znotrel, gospodje. Bodite tako prijazni in me vprašajte po običajnih formalnostih. Vaš?« Odgovarjam: Jan Kamejka. Ste bili morda kako v sorodu z rajnkin Frančiškom Šafrankom? Odgovarjam, gospodje: Sem bil... Vidim, kako ste razburjeni. Da, gospodje, slednjem smo se dokopali do cilja. Moja mati se je pred poroko imenovala Šafranek. Včera sem prepledal naše rodbinske spise. Imela je brata Frančiška Šafranka, pristojnega v Ounjeticu. Ta brat je bil veliko mlajši od nje, izven pečar in je istoveten z umrlim Frančiškom Šafrankom, zapuščnikom dedičine. Priglašam se k tej dedičini in prosim, da napisite z menoj protokol.«

Seveda vse to ni bilo važno, saj je bila treba praviti zadostiti.

Potem je odkril gospod

Kamejka dvajset Šafrankov v Plazu, po adresariju mesta Plazu. V Klatovih je nastel deset.

Zdaj je zacetel gospod Kamejka, govoriti: »V Visokem Mitu ni nobenega Šafranka! In nekega dne je prisel zmagoslavno domov in rekel ženi: »V Budimpešti je osem Šafrankov!«

Dal jih je zasliti pri tamkajšnjih sodiščih.

V enem letu se je poslužilo pri okrajnem sodišču število uradnih spisov za 629 in treba je biti napraviti za črko »S« novo registraturo ter predeliti še enega pisarja.

«Ne smemo zgubiti niti trenutka,» je pravil svetnik podpredstojnik. »Zdaj se nemojmo na Brno, potem pa na Olomuc, potem pa na Ljubljano. Vzamemo okrožna sodišča drugo za drugim, nato pa delodajalec Slezijo. Da, gospodje, s sodnim aparatom se dā neverjetno vesče dosegci.» In zopet so črke »S« v registraturi pomnožile, za 566 spisov.

Nekega dne je pravil govor: »Zdaj pojedemo na Durža. Prostili bomo politico pomoci. Ne smemo za-

Kmečka polka (1957, metalizirana terakota)

Slikar Mario Vilhar prisrčno sprejet na Danskem

Sin postojnskega slikarja in muzejskega ravnatelja Poldeta Vilharja je sicer uslužben kot tehnik v »Litostroju« in mu je slikanje in modeliranje stranski poklic

no prisrčnostjo in s svojstveno topilino tudi v razmeroma obsežnih časopisih portretih. Ta razstava kaže skrbno pravno. Dela so zelo lepo razstavljeni v petih prostorih v Borchsenius (danski slikar-portretist, ki je povabil k sebi Vilharja in mu dal na razpolago razstavne prostore, op. piscata) je z razstavo in lučni pripravil praznični okvir ob umetnosti jugoslovanskega gosta.

Vilharje tri kompozicije »Vehstazis«, »Muzeanties« in »Rock and rolls« prikličejo v spomin Nellemesove nogometne. Ta razstava kaže skrbno pravno. Dela so zelo lepo razstavljeni v petih prostorih v Borchsenius (danski slikar-portretist, ki je povabil k sebi Vilharja in mu dal na razpolago razstavne prostore, op. piscata) je z razstavo in lučni pripravil praznični okvir ob umetnosti jugoslovanskega gosta.

Tako piše na pr. med drugim »Fyns Fidentes« (št. 325 od 24. 11. 1958): »Prvenstveno pa se vraca k Vilharjevinem kiparskim delom. Tu uveljavlja svojo baročno fantazijo z izrednim darom za prikazovanje cloevo-kibov gibov. Velika zaključena forma ga ne zanimala. Operira z ogromnim stevilom figur, ki jih izdelava v lovici in prevleče s tanko plastijo kostira ali bakra, kar daje grobo, a učinkovito površino. Vselej je tudi priovedena vsebina aktualna. Figure so vzete naravnost iz vsakdanja življenja. Prioveduje na pr. utrujeni prodajalci časopisov, ki se prevaža s kolesom, o slovenskih narodnih plesih, o klepetuhjah na učilišču itd. Motivično posrečen v dobroru izveden je »Bega«, kakor se imenuje skupina dečkov, ki kobaca čez plot. Na plotu čepi tudi fantek, ki kaže nevidnemu zasedalcu valce osle. Kar sam razglabil, da so dečki kraljice jabolka ali pa imajo kaj drugega na vesti. Ce bi Maria Vilharja primjeril s kakim danskim umetnikom, bi se spomnil Knud Nellemes, ki je izrazil v nekakšnem slovenskem prirovnadniku. Pravi, da zadene Vilharjeva slike, ki jih izdelava v lovici v časopisu »Tøj og bilde«, so v sklepku slišljive. Če hočej v nekakšnem poteku značiti Vilharjevo slike, bi lahko imenoval slovenskega Doederhultura, čeprav tudi ta primjerjava še ne vsega povedala... Pisec ima v mislih slavnega svedskega anekdotičarja in ljudskega prirovnadnika. Pravi, da zadene Vilharjeva slike, ki jih izdelava v lovici v časopisu »Tøj og bilde«, so v sklepku slišljive. Če hočej v nekakšnem poteku značiti Vilharjevo slike, bi lahko imenoval slovenskega Doederhultura, čeprav tudi ta primjerjava še ne vsega povedala... Pisec ima v mislih slavnega svedskega anekdotičarja in ljudskega prirovnadnika. Pravi, da zadene Vilharjeva slike, ki jih izdelava v lovici v časopisu »Tøj og bilde«, so v sklepku slišljive. Če hočej v nekakšnem poteku značiti Vilharjevo slike, bi lahko imenoval slovenskega Doederhultura, čeprav tudi ta primjerjava še ne vsega povedala... Pisec ima v mislih slavnega svedskega anekdotičarja in ljudskega prirovnadnika. Pravi, da zadene Vilharjeva slike, ki jih izdelava v lovici v časopisu »Tøj og bilde«, so v sklepku slišljive. Če hočej v nekakšnem poteku značiti Vilharjevo slike, bi lahko imenoval slovenskega Doederhultura, čeprav tudi ta primjerjava še ne vsega povedala... Pisec ima v mislih slavnega svedskega anekdotičarja in ljudskega prirovnadnika. Pravi, da zadene Vilharjeva slike, ki jih izdelava v lovici v časopisu »Tøj og bilde«, so v sklepku slišljive. Če hočej v nekakšnem poteku značiti Vilharjevo slike, bi lahko imenoval slovenskega Doederhultura, čeprav tudi ta primjerjava še ne vsega povedala... Pisec ima v mislih slavnega svedskega anekdotičarja in ljudskega prirovnadnika. Pravi, da zadene Vilharjeva slike, ki jih izdelava v lovici v časopisu »Tøj og bilde«, so v sklepku slišljive. Če hočej v nekakšnem poteku značiti Vilharjevo slike, bi lahko imenoval slovenskega Doederhultura, čeprav tudi ta primjerjava še ne vsega povedala... Pisec ima v mislih slavnega svedskega anekdotičarja in ljudskega prirovnadnika. Pravi, da zadene Vilharjeva slike, ki jih izdelava v lovici v časopisu »Tøj og bilde«, so v sklepku slišljive. Če hočej v nekakšnem poteku značiti Vilharjevo slike, bi lahko imenoval slovenskega Doederhultura, čeprav tudi ta primjerjava še ne vsega povedala... Pisec ima v mislih slavnega svedskega anekdotičarja in ljudskega prirovnadnika. Pravi, da zadene Vilharjeva slike, ki jih izdelava v lovici v časopisu »Tøj og bilde«, so v sklepku slišljive. Če hočej v nekakšnem poteku značiti Vilharjevo slike, bi lahko imenoval slovenskega Doederhultura, čeprav tudi ta primjerjava še ne vsega povedala... Pisec ima v mislih slavnega svedskega anekdotičarja in ljudskega prirovnadnika. Pravi, da zadene Vilharjeva slike, ki jih izdelava v lovici v časopisu »Tøj og bilde«, so v sklepku slišljive. Če hočej v nekakšnem poteku značiti Vilharjevo slike, bi lahko imenoval slovenskega Doederhultura, čeprav tudi ta primjerjava še ne vsega povedala... Pisec ima v mislih slavnega svedskega anekdotičarja in ljudskega prirovnadnika. Pravi, da zadene Vilharjeva slike, ki jih izdelava v lovici v časopisu »Tøj og bilde«, so v sklepku slišljive. Če hočej v nekakšnem poteku značiti Vilharjevo slike, bi lahko imenoval slovenskega Doederhultura, čeprav tudi ta primjerjava še ne vsega povedala... Pisec ima v mislih slavnega svedskega anekdotičarja in ljudskega prirovnadnika. Pravi, da zadene Vilharjeva slike, ki jih izdelava v lovici v časopisu »Tøj og bilde«, so v sklepku slišljive. Če hočej v nekakšnem poteku značiti Vilharjevo slike, bi lahko imenoval slovenskega Doederhultura, čeprav tudi ta primjerjava še ne vsega povedala... Pisec ima v mislih slavnega svedskega anekdotičarja in ljudskega prirovnadnika. Pravi, da zadene Vilharjeva slike, ki jih izdelava v lovici v časopisu »Tøj og bilde«, so v sklepku slišljive. Če hočej v nekakšnem poteku značiti Vilharjevo slike, bi lahko imenoval slovenskega Doederhultura, čeprav tudi ta primjerjava še ne vsega povedala... Pisec ima v mislih slavnega svedskega anekdotičarja in ljudskega prirovnadnika. Pravi, da zadene Vilharjeva slike, ki jih izdelava v lovici v časopisu »Tøj og bilde«, so v sklepku slišljive. Če hočej v nekakšnem poteku značiti Vilharjevo slike, bi lahko imenoval slovenskega Doederhultura, čeprav tudi ta primjerjava še ne vsega povedala... Pisec ima v mislih slavnega svedskega anekdotičarja in ljudskega prirovnadnika. Pravi, da zadene Vilharjeva slike, ki jih izdelava v lovici v časopisu »Tøj og bilde«, so v sklepku slišljive. Če hočej v nekakšnem poteku značiti Vilharjevo slike, bi lahko imenoval slovenskega Doederhultura, čeprav tudi ta primjerjava še ne vsega povedala... Pisec ima v mislih slavnega svedskega anekdotičarja in ljudskega prirovnadnika. Pravi, da zadene Vilharjeva slike, ki jih izdelava v lovici v časopisu »Tøj og bilde«, so v sklepku slišljive. Če hočej v nekakšnem poteku značiti Vilharjevo slike, bi lahko imenoval slovenskega Doederhultura, čeprav tudi ta primjerjava še ne vsega povedala... Pisec ima v mislih slavnega svedskega anekdotičarja in ljudskega prirovnadnika. Pravi, da zadene Vilharjeva slike, ki jih izdelava v lovici v časopisu »Tøj og bilde«, so v sklepku slišljive. Če hočej v nekakšnem poteku značiti Vilharjevo slike, bi lahko imenoval slovenskega Doederhultura, čeprav tudi ta primjerjava še ne vsega povedala... Pisec ima v mislih slavnega svedskega anekdotičarja in ljudskega prirovnadnika. Pravi, da zadene Vilharjeva slike, ki jih izdelava v lovici v časopisu »Tøj og bilde«, so v sklepku slišljive. Če hočej v nekakšnem poteku značiti Vilharjevo slike, bi lahko imenoval slovenskega Doederhultura, čeprav tudi ta primjerjava še ne vsega povedala... Pisec ima v mislih slavnega svedskega anekdotič

Iz naših krajev

POMEMBEN SESTANEK NA SEDEŽU POKRAJINSKE UPRAVE

Domači cvetličarji imajo vse pogoje da se izkažejo na razstavi cvetja

Nemajhna denarna pomoč pokrajinske uprave - Kamnoseki lahko za razstavo ponudijo svoje kamnite vase - Kako je s potjo čez Mokolane

Preteklo sredo je bil v prostorijah pokrajinske uprave na Trstu, na katerem so občavnali vprašanje sodelovanja našim cvetličarjem na VI. tržaški razstavi cvetja. Sestanka so se udeležili predsednik pokrajine prof. Gregoretti, odbornik za kmetijstvo Corberi, pokrajinski svetovalec M. Grbec, načelnik kmetijskega nadzornika dr. Perco, funkcionar omenjenega nadzornika dr. Radillo, ravnatelj razstave cvetja B. Natti, predstavniki vladnega komisariata in skupina cvetličarjev s Prosekova in Kontovela. Po uvodnih besedah počasnega predsednika, ki je med drugim poudaril,

da je Trst veliki konzument cvetja, ki ga pa naši cvetličarji pridelajo samo 1 desetino od skupne količine prodanega cvetja ter objubili, da se bo pokrajina tudi v budoučnosti zavrstila v področje vsestranskega zanimala za razvoj kmetijstva, je spregovoril odbornik Corberi. Predvsem je obrazložil sklep pokrajine, da bo prisločil na pomoc vsem tem strem cvetličarjem, ki bi se radi udeležili VI. razstave cvetja. V ta namen je pokrajinska uprava dala na razpolago pol milijona lir, s čemer bodo plačali prostor, napravili liciene tablice z imeni razstavljalcev, poskrbeli za prevoz cvetja na razstavo in nazaj, najeli dva

cvetličarja, ki bosta pazila na cvetje, poskrbeli za arhitektonsko ureditev objekta in na njem nastavili privremeno uslužbenko. Cvetličarji bodo torej morali poskrbeli samo za cvetje, kjer vse ostale stroške bo praktično nosila pokrajinska uprava. Do tega sklepa so prišli zaradi tega, ker je to že sesta razstava cvetja v Trstu, a se je doslej razen cveč ali treh cvetličarskih podjetij, ki imajo svoje prodajalne v Trstu, ni zaradi previsokih stroškov udeležil noben domači proizvajalec. S svojim prispevkom pa je pokrajina omogočila udeležilom domačim cvetličarjem, ki so predvsem v zadnjih letih dosegli na svojem področju lepe uspehe.

V razpravo so posegli tudi cvetličarji, med njimi Regent s Prosekova, ki se je zanimali o pokrajinskem upravi za njeno razumevanje, potem pa načel na se nekaj drugih problemov, ki tarejo cvetličarje. Stare pa je v svojem govoru poudaril, da je čas, ko se vrši razstava, za domača cvetličarje neprimenjiv, in sicer zato, ker ne morejo maja in v začetku aprila ni na razpolago volj cvetja, ki bi ga lahko razstavili. To velja predvsem za one cvetličarje, ki nimajo topilni gred in cvetličnjakov in gojijo cvetje samo na prostem. Tako bo do skoraj povsem izpadle gladiolice, ki so najlepša vrsta cvetja, ki ga pridelajo naši cvetličarji. Kljub temu pa bodo cvetličarji storili vse, da se bodo na razstavi takoj najdostojnejše predstavili.

Imenita in bogata tetta Klara iz Bosne (Marija Kosmatov) je s svojim pojavo povsem intonirala s ino vnešnje vlogo, tudi Otilija Žitov, ki ji tak esfirje zelo ugađa. Zato je v tem, da je ta nečak, kar se tiče žensk, zelo nepraktičen; povsod mu izpolniti! Na nečaka pa ima dobrega prijatelja, ki je že ozlenjen; ta mu bo začasno sposoditi ženo - svede pod gotovimi pogoji - dokler mu teta ne prepriča potrebu. Ljubka, mlada žena, ki je tak esfirje zelo ugađa, soglaša s tem. Tu se začne zapleti, ker pa neizbežno pride, a boj se druge druge zapleti. Ze ob prijatelji, ko se slučajno najdejo, se sama nečak in esfirje žena, ju zasodi mož in vidi, da se pogoji rušijo... in tako naprej, dobiti dve ur in pol - igre imajo te dejanja - smanjivost, zadreg, žal in presenečenje, pa vendar se občutno ni nasebicalo pozornost in odobravanjem slediti potoku igre in se zraven poštovanju našemajti.

Treba je priznati: vsi igrači, ki delajo so se pod režijo S. Skrinjarja resno

potrudili, da so deli igri praviti potek - vse je teklo kot po vrsti. Režiser pa je dokazal, da je dober igralec saj precej zahteven volgo pl. Wippritz, odigral res kot se spremenilna spodobi. Njegova hči Erna (Pierina Počkajeva) je nastopila precej gojovo, ter se je s svojo naravnostjo takoj prikuplila gledalcem.

Imenita in bogata tetta Klara iz Bosne (Marija Kosmatov) je s svojim pojavo povsem intonirala s ino vnešnje vlogo, tudi Otilija Žitov, ki ji tak esfirje zelo ugađa. Zato je v tem, da je ta nečak, kar se tiče žensk, zelo nepraktičen; povsod mu izpolniti! Na nečaka pa ima dobrega prijatelja, ki je že ozlenjen; ta mu bo začasno sposoditi ženo - svede pod gotovimi pogoji - dokler mu teta ne prepriča potrebu. Ljubka, mlada žena, ki je tak esfirje zelo ugađa, soglaša s tem. Tu se začne zapleti, ker pa neizbežno pride, a boj se druge druge zapleti. Ze ob prijatelji, ko se slučajno najdejo, se sama nečak in esfirje žena, ju zasodi mož in vidi, da se pogoji rušijo... in tako naprej, dobiti dve ur in pol - igre imajo te dejanja - smanjivost, zadreg, žal in presenečenje, pa vendar se občutno ni nasebicalo pozornost in odobravanjem slediti potoku igre in se zraven poštovanju našemajti.

Našenimo še sicer kraljico, a zelo ljubko vlogo srušetke Floretes (Zmagica Sedmakova). Njen nežni sopran je v pretekli popenki navdušil in z obdarovanjem slediti potoku igre in se zraven poštovanju našemajti.

Med razpravo je bil tudi poudarjen trgovski pomen razstave. Vse cvetje, ki je bilo lani razstavljeno, je bilo prodano. To je velik uspeh, če pomislimo, da je na lanski razstavi sodelovalo 141 domačih in tujih razstavljalcev in da blizu 10 milijonov ljudi je bilo vrednost razstavljenega cvetja več deset milijonov ljudi. Podeljene so bile tudi nagrade, kar je v načrtu tudi letos, in ni izključeno, da si bodo tudi naši cvetličarji osvojili eno od predvidenih nagrad.

Kodavrost povzroča zelo majhne pricice, ki prezimijo do luskasti brstov ali po staro, subo skorji, ki jih starih rozk. Spomladi izrejo na tem podlagi in skoraj vse, da je zanj potreben.

Omeniti je treba tudi priznajivo občinstvo, ki je vse pravilno, mesečni peski, zbrani v slovenec, ki je pod vodstvom prof. Svetka Grigida zapel stari pesmi; folklorna skupina iz Trsta pa je pred vsemi na veseljorab spremljiva harmonikarja Bruna Berda.

Ob sončnem zahodu skoraj poletne poletne zvezde smo pokrovnik polegat k zadnjemu poletu, zemljo, žalujočim se našem sožalj.

Na tem zadnjem pogrebu vsem do sedaj, katerih sem udeležil, moram nekaj priznati. Kadarkre pogrebni sprevod ob koderkoli na glavnem cesto, ni nikogar, ki bi poskrbel, da bi se pogreb ne moreno vrnil. Pred leti je za to skrbel občinski stražnik, ki je bil našemščen v vasi, toda tega danes ni več. Mislim pa, da je nedostojno, da se mora sprevod večkrat ustaviti in dati prednost avtomobilom ter raznim motornim vozilom, da prehiteti pogrebni sprevod. Za to bi bilo potrebno, da bi tu kažnjevale oblasti glede tega, kaj nevarna križišča postavile človek, ki bi skrbel, da bi se posredno vrnil.

K temu zadnjemu pogrebu vsem do sedaj, katerih sem udeležil, moram nekaj priznati. Kadarkre pogrebni sprevod ob koderkoli na glavnem cesto, ni nikogar, ki bi poskrbel, da bi se pogreb ne moreno vrnil. Pred leti je za to skrbel občinski stražnik, ki je bil našemščen v vasi, toda tega danes ni več. Mislim pa, da je nedostojno, da se mora sprevod večkrat ustaviti in dati prednost avtomobilom ter raznim motornim vozilom, da prehiteti pogrebni sprevod. Za to bi bilo potrebno, da bi tu kažnjevale oblasti glede tega, kaj nevarna križišča postavile človek, ki bi skrbel, da bi se posredno vrnil.

Tudi pevski zbor prosvetnega društva »Slovenec« je z uspehom nastopil na borštanski prireditvi

Prizor iz veseljorabe »Nebesa na zemlji«, ki so jo izvajali štani borštanske dramske družine pretekel soboto in nedeljo

NA DIVJEM' ZAPADU

Naše korenine

Jozef Ozbot je sedel za petjo in pravkar pospravil zadnje grizljive jedi s krožnikom, ko smo precej negotovo stopili v njegovih hiši. Njega smo iskali, pa nismo bili gotovi, če smo potrivali na prava vrata. Hiša na Peči so namreč postavljene brez pravega znamenja reda, pa se tuje v tem nasejni ni tako lahko znati.

Ko smo povedali, da isčemo najstarejšega Pečana Jozefeta Ozbotu in smo dobiti zadovoljiv odgovor, smo kot iz našega segli v žep v spomink v papir, ki je izdelal s bi takoj pripakoval, da se bomo en dan ali drug pojavili tudi v njihovi hiši, nam je odleglo. Kmalu se je razvil živahan razgovor, v katerega so posegli tudi žena in njegova žena, ki je sam na enem včasih tudi več

Med prvo svetovno vojno je bila hiša, v kateri prebiva že 60 let, porušena in je s svojo družino spet obnovila. Porocil se je dvakrat. Iz občine, kjer je posvečena našim koreninam, in da so skoraj prizadeli, da se bomo en dan ali drug pojavili tudi v njihovi hiši, nam je odleglo. Kmalu se je razvil živahan razgovor, v katerega so posegli tudi žena in njegova žena, ki je sam na enem včasih tudi več

izvedene tudi tri kraje vloga naših ženskih oseb: Silvana Fetrarovske, D. Sedmaku in B. Bata.

Ob prireditvi, ki sta bila prejšnjo soboto in nedeljo, je otvoril mesečni peski zbor v. d. »Slovenec«, ki je pod vodstvom prof. Svetka Grigida zapel stari pesmi; folklorna skupina iz Trsta pa je pred vsemi na veseljorab spremljiva harmonikarja Bruna Berda.

Ob sončnem zahodu skoraj poletne poletne zvezde smo pokrovnik polegat k zadnjemu poletu, zemljo, žalujočim se našem sožalj.

Na tem zadnjem pogrebu vsem do sedaj, katerih sem udeležil, moram nekaj priznati. Kadarkre pogrebni sprevod ob koderkoli na glavnem cesto, ni nikogar, ki bi poskrbel, da bi se pogreb ne moreno vrnil. Pred leti je za to skrbel občinski stražnik, ki je bil našemščen v vasi, toda tega danes ni več. Mislim pa, da je nedostojno, da se mora sprevod večkrat ustaviti in dati prednost avtomobilom ter raznim motornim vozilom, da prehiteti pogrebni sprevod. Za to bi bilo potrebno, da bi tu kažnjevale oblasti glede tega, kaj nevarna križišča postavile človek, ki bi skrbel, da bi se posredno vrnil.

K temu zadnjemu pogrebu vsem do sedaj, katerih sem udeležil, moram nekaj priznati. Kadarkre pogrebni sprevod ob koderkoli na glavnem cesto, ni nikogar, ki bi poskrbel, da bi se pogreb ne moreno vrnil. Pred leti je za to skrbel občinski stražnik, ki je bil našemščen v vasi, toda tega danes ni več. Mislim pa, da je nedostojno, da se mora sprevod večkrat ustaviti in dati prednost avtomobilom ter raznim motornim vozilom, da prehiteti pogrebni sprevod. Za to bi bilo potrebno, da bi tu kažnjevale oblasti glede tega, kaj nevarna križišča postavile človek, ki bi skrbel, da bi se posredno vrnil.

Tudi pevski zbor prosvetnega društva »Slovenec« je z uspehom nastopil na borštanski prireditvi

Tudi pevski zbor prosvetnega društva »Slovenec« je z uspehom nastopil na borštanski prireditvi

